

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. T.**, zast. Mgr. Marii Kakaščíkovou, advokátkou, se sídlem v Českých Budějovicích, Hroznová 47/15, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 3. 2004, č. j. 2 Cad 112/2003 – 35,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 3. 2004, č. j. 2 Cad 112/2003 – 35 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Odměna zástupkyni stěžovatele Mgr. Marii Kakaščíkové, advokátce, se sídlem České Budějovice, Hroznová 47/15, **se určuje** částkou 650 Kč, která jí bude vyplacena do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 27. 5. 2003 byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. s odůvodněním, že žalobce podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ) v Č. K. ze dne 30. 4. 2003 není plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti o 30 %.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti je vyšší než 30 % a poukazoval na to, že podle odborného lékaře

byl pokles stanoven na 50 %. Žádal proto o přezkoumání rozhodnutí s tím, aby mu byl přiznán plný invalidní důchod. V podání ze dne 8. 3. 2004 poukazoval na to, že podpůrčí doba pro výplatu nemocenských dávek skončila dne 22. 7. 2002. Žádal, aby mu byl přiznán plný invalidní důchod od tohoto dne (22. 7. 2002), případně od 4. 11. 2002, kdy podal žádost o plný invalidní důchod.

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 8. 3. 2004, č. j. 2 Cad 112/2003 napadené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 5. 2003 zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Dále rozhodl o tom, že žalobci se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu posudkové dokumentace a z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen PK MPSV ČR), pracoviště v Č. B. ze dne 26. 11. 2003 a 10. 2. 2004. Z uvedeného posudku vzal za prokázané, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je duševní onemocnění způsobující pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. v platném znění, podle kapitoly V., položky 2 písm. c), o 70 %. Konstatoval, že plná invalidita žalobce vznikla podle posudkové komise v měsíci dubnu 2003. Ve vysloveném právním názoru zavázal žalovanou Českou správu sociálního zabezpečení k tomu, aby při rozhodování o žádosti žalobce o plný invalidní důchod vycházela z toho, že plná invalidita vznikla od dubna 2003. K požadavku žalobce přiznat dávku od dřívějšího data soud uvedl, že pro rozhodování o plném invalidním důchodu má význam skutečnost, kdy podle posudku posudkové komise plná invalidita vznikla a není rozhodné, kdy došlo k podání žádosti o plný invalidní důchod. Jestliže posudková komise označila za dobu vzniku plné invalidity žalobce měsíc duben 2003, pak lze požadovanou dávku přiznat od uvedeného data a nikoliv dříve při splnění dalších zákonných podmínek. Jiný postup zákon neumožňuje.

Proti tomuto rozsudku podal kasační stížnost žalobce (dále též jen stěžovatel). Žádal, aby mu byla prodloužena podpůrčí doba od 22. 7. 2002 do 3. 4. 2003, tedy od skončení výplaty nemocenských dávek do data vzniku plné invalidity. Současně požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 2. 4. 2004, č. j. 2 Cad 112/2003 – 9 ustanovil stěžovateli zástupkyni Mgr. Marii Kakaščíkovou, advokátku, se sídlem v Českých Budějovicích, Hroznová 47/15.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že ji podává do výroku o vrácení věci České správě sociálního zabezpečení, avšak se zrušením rozhodnutí souhlasí. Nesouhlasil s tím, jak ve svém odůvodnění stížností napadeného rozsudku soud I. stupně vycházel ze závěru posudkové komise ohledně data vzniku plné invalidity. Kasační stížnost doplnil dále tak, že jako důvod podání kasační stížnosti uvedl ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, a dále ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) téhož zákona, kdy se podle názoru stěžovatele jedná o vady řízení. Stěžovatel zejména nesouhlasil s určením data vzniku plné invalidity, která podle posudku PK MPSV ČR vznikla v dubnu 2003. Tvrdil, že invalidita vznikla již před tímto datem s tím, že podle jeho názoru je třeba vycházet z toho, že plná invalidita vznikla od 22. 7. 2002. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, aby byla přezkoumána otázka vzniku plné invalidity a její vznik stanoven od 22. 7. 2002.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že je toho názoru, že Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v této věci zcela správně v souladu s posudkem posudkové komise. Navrhovala proto, aby byla kasační stížnost stěžovatele zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uvedl v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podává z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle ustanovení § 103 odst. 1 lze kasační stížnost podat z důvodu a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Z obsahu kasační stížnosti pak dále plyne, že stěžovatel zpochybňuje datum vzniku invalidity, kdy nesouhlasí se vznikem plné invalidity stanoveným v posudku PK MPSV ČR v Č. B., ale dovolává se toho, aby datum vzniku plné invalidity bylo stanoveno od 22. 7. 2002, kdy skončila výplata nemocenských dávek.

Z obsahu dávkového spisu, který si Nejvyšší správní soud vyžádal (krajský soud ho k dispozici neměl) vyplývá, že stěžovatel podal žádost o plný invalidní důchod dne 6. 1. 2003. V žádosti, kterou stěžovatel podepsal, je dále uvedeno, že žádá, aby mu byl důchod přiznán „dle lékaře“. Současně ze žádosti vyplývá, že jednoroční podpůrná doba pro výplatu nemocenských dávek skončila dne 21. 7. 2002 a nemocenské bylo zastaveno dnem 22. 7. 2002. Podle žádosti skončila výdělečná činnost stěžovatele dne 27. 1. 2002.

Předmětem přezkumného soudního řízení v posuzované věci bylo rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 5. 2003, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. s odůvodněním, že podle posudku OSSZ v Č. K. ze dne 30. 4. 2003 není stěžovatel plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti o 30 %. V daném případě se tedy jedná o důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu závisí především na jeho odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. v platném znění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise MPSV jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti občanů, ale též k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejích vzniku, trvání či zániku. Nicméně i tyto posudky hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s., přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem ve věci stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti, který je kladen na posudky posudkových komisí, spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi

rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník uplatňující nárok na plný nebo částečný invalidní důchod, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění svého posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení plné či částečné invalidity závisí především.

Soud v projednávané věci nepochybil, když vycházel z posudku PK MPSV ČR v Č. B. ze dne 26. 11. 2003 a 10. 2. 2004 a na základě jeho závěrů napadené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, když zjistil, že stěžovatel byl uznán od 04/2003 plně invalidní. Nejvyšší správní soud však nesdílí závěry krajského soudu o úplnosti a přesvědčivosti podaného posudku, a to ve vztahu k posouzení data vzniku plné invalidity stěžovatele. V obsahu posudku posudkové komise (jinak obsáhlého) není datum vzniku plné invalidity nikterak odůvodněno. Je v něm pouze poukazováno na „dobu rozhodnou“, případně na dobu vydání napadeného rozhodnutí. Datum vzniku plné invalidity je uvedeno pouze na první straně posudku ze dne 10. 2. 2004, kde v kolonce „vznik“ – je uvedeno – náleží DI od 04/2003. Přitom je třeba zdůraznit, že otázka vzniku plné invalidity je otázkou medicínskou, a stanovení data vzniku plné invalidity je tudíž podstatnou náležitostí posudku a je tak třeba v této otázce posudkový závěr přesvědčivě odůvodnit. Nelze vycházet z nahodilých skutečností, jakými může být počátek hospitalizace, nebo datum lékařského vyšetření, jestliže podle zdravotních změn a vyšetření lze spolehlivě usoudit, ke kterému datu skutečně plná invalidita vznikla. Pokud na základě dokumentovaných změn a dostupných vyšetření nelze takové datum stanovit alespoň s vysokou pravděpodobností, je třeba v posudku blíže odůvodnit, proč to není možné, a pro tento případ uvést, ke kterému datu nejdříve byla plná invalidita nepochybně prokázána. To platí v případě stěžovatele o to více, že plná invalidita byla zjištěna až posudkovou komisí MPSV (na rozdíl od lékaře OSSZ) a stěžovatel již v průběhu soudního řízení, poté, kdy reagoval na závěry posudku posudkové komise, se dovolával dřívějšího stanovení data vzniku plné invalidity, a to případně již od 22. 7. 2002, kdy skončila výplata nemocenských dávek.

Nelze tedy bez dalšího souhlasit s názorem krajského soudu uvedeným v odůvodnění napadeného rozsudku, že pro rozhodování o plném invalidním důchodu má význam skutečnost, kdy podle posudku posudkové komise plná invalidita vznikla s tím, že již není podstatné, kdy došlo k podání žádosti o plný invalidní důchod, a nelze souhlasit ani s tím, že pokud posudková komise označila za dobu vzniku plné invalidity žalobce měsíc duben 2003, pak lze požadovanou dávku přiznat od uvedeného data a nikoliv dříve. Uvedený názor krajského soudu by byl přijatelný pouze v situaci, kdyby v posudku posudkové komise bylo datum vzniku plné invalidity přesvědčivě odůvodněno. To se však v posuzované věci nestalo, neboť v posudku posudkové komise MPSV ČR, který vzal krajský soud za podklad svého rozhodnutí, není vznik plné invalidity odůvodněn vůbec. Z výše uvedeného tedy plyne, že ani závazný právní názor, který krajský soud v posuzované věci vyslovil ve vztahu k žalované, tj. že žalovaná bude vycházet z toho, že plná invalidita vznikla od dubna 2003, není přesvědčivý a objektivní.

Jestliže tedy v posuzované věci nebylo přesvědčivě odůvodněno datum vzniku plné invalidity, jako základního předpokladu pro vznik nároku na plný invalidní důchod, nezbylo, než napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V dalším řízení si soud vyžádá posudek od Posudkové komise MPSV ČR v Č. B., která po vyhodnocení veškeré zdravotní dokumentace znovu stanoví a blíže odůvodní datum

vzniku plné invalidity stěžovatele. Bude rovněž třeba, setrvá-li posudková komise na dosud zaujatém posudkovém závěru, že plná invalidita vznikla od 04/2003, aby vysvětlila, z jakých důvodů nebylo možno stanovit datum vzniku plné invalidity dříve, případně již od 22. 7. 2002, tedy od skončení výplaty nemocenských dávek, jak to požaduje stěžovatel (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud ještě upozorňuje na to, že podle vyjádření žalované ze dne 25. 6. 2004 mělo dojít ke změně koncovky rodného čísla stěžovatele z X na Y. Bude proto třeba, aby soud v dalším řízení zjistil správné rodné číslo stěžovatele, neboť napadené rozhodnutí žalované je vydáno pod č. XX.

Odměna zástupkyni stěžovatele Mgr. Marii Kakaščíkové, advokátce, byla stanovena částkou 650 Kč, a to za dva úkony právní služby po 250 Kč [§ 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1b – převzetí a zastoupení a § 11 odst. 1 písm. d) – doplnění kasační stížnosti ze dne 4. 5. 2004 – vyhláška č. 177/1996 Sb.] a náhrada hotových výdajů 2 x 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. června 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu